

Enquestes, esperances i la crua realitat

PNB-EA podrien guanyar les eleccions basques, segons les enquestes. Però PP i PSOE confien que les estadístiques fallin i que, per primera vegada, la majoria al Parlament de Vitòria sigui espanyolista. Malgrat tot, sembla que ningú aconseguirà la majoria absoluta i caldrà pactar per intentar formar un govern més o menys estable. I tot i la regressió que pot patir EH, l'actitud d'aquesta formació continuarà sent determinant.

“ **A** Mayor Oreja, no li surten els números, però a Arzalluz tampoc”. Són paraules d'Arnaldo Otegi, el portaveu d'Euskal Herritarrok (EH), i defineixen força bé el que pot passar al País Basc el proper 13 de maig. Però el que no diu Otegi és que, a ell, els números, tampoc li seran propicis, perquè corre el risc de deixar de ser la tercera força política basca. La tornada a les armes d'ETA li restarà alguns dels actuals catorze parlamentaris. Amb tot, i malgrat perdre suports, EH sí serà una peça clau del trencaclosques basc.

Tant l'enquesta del Govern espanyol, feta pel Centro de Investigaciones Sociológicas (CIS), com la del Govern basc, coincideixen en els trets: la coalició PNB-EA guanyaria les eleccions; la segona força seria el PP-UA, que pot experimentar un notable creixement; als socialistes, en principi, el Pacte Antiterrorista sembla que ni els perjudica ni els beneficia; EH, com ja hem dit, pot perdre vots com a càstig pel retorn d'ETA a l'activitat armada. Malgrat tot, les forces abertzales (PNB-EA-EH) continuarien sent majoritàries a la cambra. Les prospeccions dels sociòlegs espanyols i bascos, doncs, arriben gairebé a les mateixes conclusions i plantegen els mateixos escenaris per a la nit del 13 de maig.

En el capítol de les esperances, el gran objectiu electoral del PNB és obtenir 500.000 vots i superar, amb escreix, els més de 350.000 que en va sumar l'any 1998. La xifra del mig milió de vots és un desig expressat en veu alta per diri-

Jaime Mayor Oreja, candidat a lehendakari del Partit Popular, parla amb la premsa.

gents com Joseba Egibar o el mateix Xabier Arzalluz, el qual no s'està de dir que, per aconseguir-ho, “s'ha de convertir el País Basc en un gran batzoki [seu del PNB] i que, fins i tot, els gats i els coixos han d'acudir a les urnes”.

La mobilització dels ciutadans serà una de les claus el 13 de maig, i això també ho té molt present el PP. El seu candidat, Jaime Mayor Oreja, vol esgarapar tots els vots possibles i farà campanya fora del País Basc, buscarà el suport dels bascos que viuen a la resta de l'estat, obrirà oficines electorals a ciutats com Benidorm, Madrid, Màlaga o

Tarragona. L'estratègia de Mayor Oreja i de la direcció dels populars passa per convertir unes eleccions que són autonòmiques en generals. Aquesta és la clau: fer que els 320.000 votants que mobilitza el PP al País Basc en uns comicis espanyols es prenguin les mateixes molèsties en aquestes autonòmiques i introdueixin un sobre en una urna. En aquesta jugada Mayor Oreja es juga 60.000 vots, perquè en les últimes eleccions basques el PP va tenir el suport de 260.000 ciutadans.

L'altra gran esperança del candidat del PP està en la desconfiança de les enquestes, perquè Mayor Oreja entén que

permetria governar el País Basc sense entrebancs.

El problema és que Juan José Ibarretxe no està disposat a pactar novament amb la coalició independentista mentre no condemni la violència d'ETA. I per la seva banda, Arnaldo Otegi no vol entregar el Govern basc a un lehendakari que sols aposti per mantenir el marc estatutari, i deixi en via morta la sobirania i l'autodeterminació d'Euskal Herria.

Escenari 2. Govern PNB-EA-PSE.

Aritmèticament és possible, la majoria absoluta quedaria garantida. A més, un

ho tindria fàcil per pactar amb el PNB perquè està fortament lligat amb els populars després d'haver signat l'anomenat Pacte Antiterrorista.

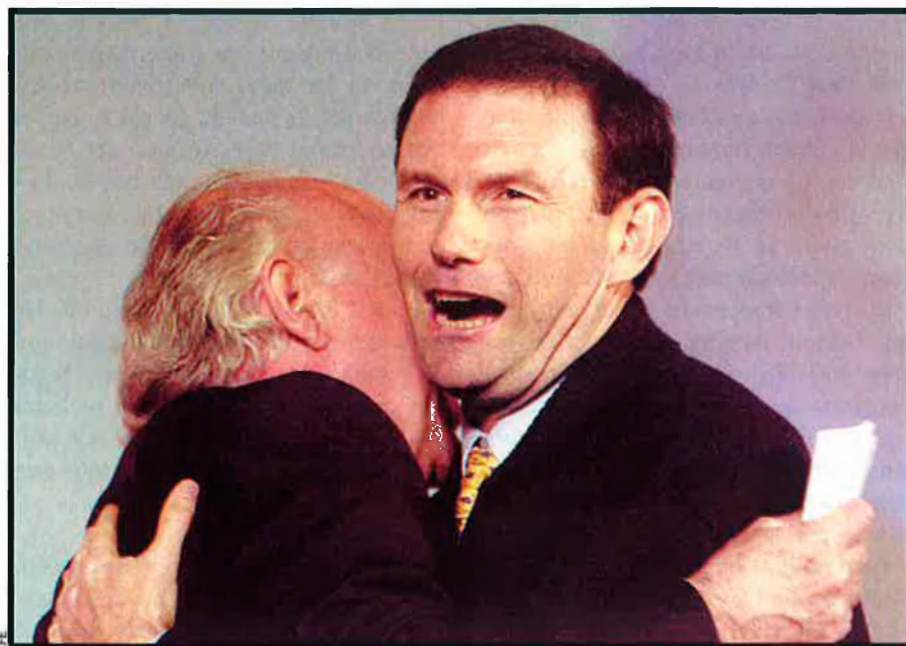
Escenari 3. Govern PP-UA-PSE.

Segons les enquestes, la suma de forces d'aquests tres partits es quedaria a pocs escons de la majoria absoluta, no l'aconseguirien i no podrien garantir un govern estable. L'acció de govern de Jaime Mayor Oreja es veuria limitada perquè l'oposició (PNB-EA-EH i EU) seria majoria al Parlament. Es reproduiria, exactament, la mateixa situació que ha obligat Ibarretxe a convocar eleccions anticipades perquè l'oposició podria legislar davant un executiu en minoria.

Escenari 4. Govern PP-UA-PSE, sense EH al Parlament.

Si la coalició abertzale decidís no acudir a la cambra de Vitòria, i mantenir la seva actual negativa a participar en una institució que no representa el conjunt del País Basc, la correlació de forces es veuria modificada d'una manera molt important, definitiva. Estaríem davant el que s'ha definit com el "parlament curt", perquè sense la presència d'EH i, malgrat no tenir majoria absoluta, populars, UA i socialistes sí que podrien imposar-se a la cambra, donat que el PNB-EA i Esquerra Unida sumarien menys escons. En qualsevol cas, si es produís aquesta situació de "parlament curt", amb el lehendakari Jaime Mayor Oreja al Palau d'Ajuria Enea, seria un govern vulnerable, condicionat per les decisions d'EH que, davant una votació important, podria tornar a la cambra de manera puntual i derrotar l'executiu espanyolista amb el suport de la resta de l'oposició. La formació d'Otegi, doncs, té bona part de les claus per fer governable o ingovernable el País Basc.

Però tampoc cal oblidar que si la coalició abertzale té la clau de la política basca, ETA pot fer i desfer, perquè a les seves mans té, no ja la clau, sinó també el pany i la porta de la sobirania i la pau. Aquesta és, ara per ara, la crua realitat.

Xabier Arzalluz i Juan José Ibarretxe, candidat del PNB, a l'Aberrri Eguna (diada basca) el diumenge de Pasqua. Resultats electorals a banda, la situació política basca pot no variar.

no reflecteixen el canvi que ja es deu haver produït en la societat basca a favor de les posicions espanyolistes.

I arribem per fi a la crua realitat que trobarem el 14 de maig, el dia després. Sense cap formació amb la majoria absoluta sota el braç (38 escons d'una cambra de 75) s'obren un ventall de possibilitats a l'hora de buscar aliances postelectorals. Avancem els escenaris possibles i també els impossibles.

Escenari 1. Govern PNB-EA-EH.

Les forces nacionalistes disposaran d'una majoria absoluta, una suma que

sector del PNB és partidari de l'acord amb els socialistes. Es reeditaria, així, un pacte que durant dotze anys va governar el País Basc fins que el partit d'Arzalluz va apostar per la unitat entre abertzales. Però els socialistes bascos posarien condicions molt cares al PNB: la renúncia al sobiranisme i el retorn a la defensa de l'Estatut i la Constitució. Exigències que xoquen amb els plantejaments d'Ibarretxe, que considera l'Estatut com a punt de sortida, no d'arribada, i és partidari de defensar qualsevol opció política per vies pacífiques, inclosa l'autodeterminació. El PSE tampoc

Daniel Gómez